

Nr. 6398 / 23.06.2016

Stimată Doamnă/Stimate Domnule Director General,

Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR) acordă o importanță deosebită formării profesionale și susține menținerea unui cadru partenerial dinamic cu autoritățile publice responsabile în acest domeniu printr-o colaborare benefică atât mediului privat cât și celui public.

Ca urmare a consultării publice privind opțiunile de educație și formare profesională a absolvenților de clasa a VIII-a, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (MENCS) și Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) au organizat în data de 21 iunie 2016, la Biblioteca Națională a României, conferința națională cu tema "Învățământul profesional dual – drumul de la idei la practică". În cadrul conferinței au fost prezentate rezultatele consultării on-line și ale dezbaterilor regionale privind opțiunile de educație și formare profesională a absolvenților de clasa a VIII-a și au fost discutate opțiunile pentru formarea în sistem profesional-dual împreună cu partenerii sociali și cu principalii actori interesați la nivel național din mediul educațional, economic și societatea civilă.

Participanții la această conferință au fost: dl. Adrian Curaj, Ministru MENCS, dl. Dragoș Pîslaru, Ministru, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV), dl. Florin Jianu, Președinte, Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR), dl. Claudiu Vrînceanu, Secretar de Stat, Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, dna. Ligia Deca, Consilier de Stat, Departamentul Educație și Cercetare, Administrația Prezidențială, dna. Monica Anisie, Secretar de Stat, MENCS, dna. Gabriela Petre, Director, CNDIPT, dna. Mirabela Amarandei, consilier al ministrului educației naționale și cercetării științifice, dl. Cristian Pârvan, Secretar general al Asociației Oamenilor de Afaceri din România etc.

Sesiunile de dezbateri au fost structurate pe ateliere de lucru paralele privind:

- Accesul și rutele de continuare a studiilor/trasee profesionale pentru absolvenții de clasa a VIII-a; Oferta de formare în sistem profesional-dual.
- Guvernanță - responsabilități instituționale pentru inițierea și organizarea programelor de formare în sistem profesional-dual.
- Asigurarea calității formării profesionale la nivelul operatorului economic; Certificarea calificării.
- Finanțarea programelor de formare în sistem profesional-dual - partajarea costurilor de formare profesională și facilități pentru elevi și operatori economici.

Cu prilejul conferinței, reprezentanții CCIR au prezentat rezultatele consultărilor desfășurate prin Camerele de Comerț, în cadrul atelierelor dedicate Guvernanței și a Finanțării programelor de formare în sistem profesional-dual.

În ceea ce privește structura programului de formare de nivel 3 (teorie/cultură generală și de specialitate – 55%, pregătire practică – 45%), urmare propunerilor primite din teritoriu, CCIR

a arătat că aceasta nu este de natură a încuraja formarea profesională în sistem dual care, conform modelului german, se bazează pe dezvoltarea abilităților și competențelor într-o schemă deja utilizată și care produce multiple efecte pozitive privind pregătirea forței de muncă.

Modelul german, mult mai adecvat cerințelor pieței muncii, prevede trei zile de pregătire practică (in-company) și două zile de pregătire teoretică în școală (această abordare ar conduce la inversarea procentelor astfel - teorie/cultură generală și de specialitate – 30%, pregătire practică – 70%).

Într-un asemenea sistem, **rolul Camerelor de Comerț devine foarte important întrucât poate asigura o legătură solidă între elev-școală-companie** și considerăm că legislația în domeniu necesită modificări de substanță, care să confere diferitelor tipuri de organizații (incluzând Camere de Comerț) competențele necesare.

Astfel, având în vedere că:

- **Camerele de Comerț și Industrie dezvoltă programe de instruire încă de la înființarea lor și au acumulat, la nivel de organizații și experți, un nivel de competență ridicat în ceea ce privește aspecte precum identificarea nevoilor de instruire corelat cu nevoile mediului economic; dezvoltarea de curriculă/programe de instruire; formarea de formatori; planificarea, organizarea, implementarea și evaluarea proceselor de instruire; atragerea de resurse pentru dezvoltarea proceselor de instruire; certificarea de competențe dobândite în mod non-formal; standardizarea ocupațiilor etc.**
- **Sistemul Cameral este organizat pe principiul teritorial. Fiecare Cameră de Comerț și Industrie cunoaște specificul zonei, participând activ la dezvoltarea durabilă a acesteia și deține infrastructura necesară (spații, resurse umane calificate etc.)**

Camera de Comerț și Industrie a României a susținut **necesitatea implicării Camerelor de Comerț – în calitate de "organisme competente", în proiectarea și implementarea programelor de formare în sistemul profesional-dual, conform modelului german, cu preluarea unor atribuții** precum:

- Avizarea persoanelor interesate în procesul de formare;
- Sprijinirea companiilor și supervizarea formării în companii, administrând procesul din punct de vedere calitativ;
- Evaluarea, certificarea și dezvoltarea capacității companiilor de a instrui;
- Înregistrarea contractelor de formare;
- Organizarea examinării/certificării;
- Promovarea programelor de formare;
- Retragerea permisiunii de formare în caz de încălcare a legii;
- Examinarea instructorilor;
- Dezvoltarea conținutului de formare.

În ceea ce privește forma contractului, pentru nivelul 3, se poate încheia un **contract individual de formare în sistem dual**, ce ar trebui să conțină cel puțin:

- Natura, programa, calendarul și scopul formării inițiale;
- Data de început și durata formării inițiale;
- Orice măsuri legate de formarea ce poate avea loc în afara spațiilor de formare;

- Durata zilnică;
- Perioada de probă;
- Plata unei indemnizații/subvenții/ajutor;
- Prevederi legate de concediu;
- Condiții de reziliere a contractului;
- Referințe privind contractul colectiv de muncă.

Modelul de finanțare poate lua în considerare următoarele surse:

- Bugetul de stat – pentru plata unor subvenții/burse/ajutoare pentru elevi;
- Bugetele locale (în special pentru plata profesorilor);
- Bugetele operatorilor economici care, în compensare, se pot bucura de facilități fiscale.

Finanțarea organismelor competente trebuie stabilită prin legislația specifică formării profesionale în sistem dual. Aceasta ar trebui să poată acoperi cheltuieli generale pe care aceste organisme le au și anume: cheltuieli de personal (staff, consilieri formare); cheltuieli materiale; cheltuieli de evaluare/ certificare/ examinare.

În conformitate cu materialele supuse dezbaterii publice și propunerile primite de la Camerele de Comerț și Industrie Județene, CCIR a explicat că **implementarea sistemului dual după modelul german trebuie să țină cont, cu prioritate, de specificul local prin adoptarea unor măsuri precum:**

- Considerarea existenței a două locuri de învățare – o școală profesională și o companie. Componenta de teorie ar trebui să constituie 30% din formare iar componenta practica 70%;
- Măsuri de încurajare a companiilor astfel încât acestea să se implice în acest demers (inclusiv de natură fiscală);
- Utilizarea Programului Operațional Capital Uman (POCU) pentru crearea unui cadru adecvat în vederea dezvoltării unor proiecte pilot în domeniul învățământului dual, pe care Camerele de Comerț le-ar putea coordona pe zona mediului de afaceri. Punctual, aceste proiecte de finanțare ar asigura:
 - Autorizarea companiilor ca furnizor de formare profesională;
 - Acreditarea Camerelor de Comerț ca organisme cu competențe de evaluare și certificare;
 - Specializarea profesorilor din instituțiile de învățământ pe specificul claselor de învățământ dual și al firmelor în care se desfășoară practică;
 - Utilizarea de instructori pregătiți și testați pentru învățământul de tip dual atât de către școală cât și de companie.
- O campanie de informare a tuturor persoanelor interesate, la nivel național.

Propunerile formulate de participanții la consultările publice din teritoriu (redate în cele ce urmează), la care Camerele de Comerț au luat parte recent, **privind opțiunile de formare a elevilor în sistemul profesional-dual, au fost prezentate de reprezentanții CCIR în cadrul dezbaterilor și transmise în atenția Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice, dl. Adrian Curaj:**

- Modificarea legii învățământului prin preluarea unui model funcțional (cel mai adecvat este cel german);
- Majoritatea participanților la dezbateri au susținut necesitatea asigurării unui raport de 30% pregătire teoretică adaptată nevoilor firmei și 70% pregătire practică;

- Dobândirea de către Sistemul Cameral românesc a unor atribuții specifice în vederea implicării corespunzătoare în învățământul profesional și finanțarea realizării unor atribuții precum:
 - consultarea firmelor privind nevoia de formare profesională pentru o perspectivă de 3-5 ani;
 - asocierea de firme pentru realizarea unor clase pe o specialitate comună; atribuirea rolului de organisme de evaluare a competențelor Camerelor de Comerț și Industrie;
 - sprijinirea companiilor privind organizarea elementelor de practică și formarea tutorilor;
 - dezvoltarea programelor adaptate specificului firmelor și evaluarea, certificarea și dezvoltarea capacității companiilor de a instrui;
 - asigurarea relaționării între instituțiile implicate prin platforma partenerială a Camerelor de Comerț și Industrie;
- Participanții la dezbateri au arătat că învățământul dual nu ar trebui limitat la marii angajatori, menționându-se necesitatea implicării IMM-urilor în acest proces;
- Prevederea unui nou tip de contract care să descrie noul tip de instruire și condiții de reținere a absolvenților, ca salariați, pentru o perioadă de timp care să asigure recuperarea cheltuielilor;
- Facilități de mobilitate pentru elevii din mediul rural;
- Reanalizarea Cadrului Național al Calificărilor pentru ca meserii cerute pe piața muncii să poată fi transferate la nivel 4;
- Analiza și definirea nivelului 3 pentru sistemul de educație dual (implicit necesitatea reglementării programelor de formare profesională);
- Adoptarea unei legi speciale (mai mult decât o simplă metodologie) și stabilirea unor facilități pentru mediul economic și elevi;
- Curricula trebuie clarificată pe fiecare nivel, să se revizuiască pornind de la un studiu real al pieței muncii;
- Încurajarea mediului universitar pentru a introduce cursuri de nivel 6, în sistem dual;
- Îmbunătățirea cadrului legislativ conform realităților naționale și modificarea următoarelor acte normative:

Modificarea Codului Fiscal privind:

- Asigurarea deductibilității integrale a cheltuielilor făcute de agentul economic privind: echipamentul de lucru sau protecție; transportul la locul de muncă; cheltuieli cu asigurarea mesei; bursă profesională suplimentară pe baza evaluărilor periodice în cadrul companiei; cheltuieli cu echipamente/utilaje donate atelierelor;
- Asigurarea eliminării contribuțiilor sociale și a fondurilor speciale atât pentru angajat cât și pentru angajator aferente salariilor pentru o perioadă egală cu perioada stagiilor de practică – **în cazul în care absolventul se angajează în firma în care a efectuat practica.**

Modificarea Legii 31/1990 a societăților comerciale privind:

- Obligativitatea înscrierii în Camerele de Comerț și Industrie Județene în cazul solicitării organizării în firmă a unor clase de învățământ profesional dual;
- Stabilirea responsabilităților de înaintare a datelor cu necesarul de forță de muncă pe specializări și competențe.

Modificarea Codului Muncii privind legiferarea unui contract nou de formare profesională în sistem dual cu reguli și responsabilități pentru toate entitățile implicate: părinți, elevi, școală, Camere de Comerț, firme. S-a propus ca variantă – până la 16 ani contract de practică profesională, după 16 ani contract de muncă cu timp parțial (6 ore).

Reprezentanții CCIR au arătat că noua abordare a învățământului profesional și tehnic reprezintă un subiect important de politică economică a României pentru următorii ani – resursa umană este deosebit de valoroasă și definitorie în asigurarea competitivității produselor și serviciilor companiilor românești. Din aceste considerente se impune abordarea unei organizări pragmatice și responsabile a întregului sistem astfel încât învățământul profesional să ajungă la un grad de inserție apropiat de 100%, nivelul de pregătire să fie cel solicitat de operatorii economici și resursa umană din România să reprezinte un motor de dezvoltare economică, pe termen mediu și lung.

Ideile discutate în atelierele de lucru au fost preluate și sintetizate pentru a fi prezentate în plen, urmând ca acestea să fie transpuse în documentul de politică publică al Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

La finalul conferinței, dl. Ministru Adrian Curaj a sintetizat subiectele dezbătute, prilej cu care a reiterat importanța implicării Camerei de Comerț și Industrie a României și a Camerelor de Comerț și Industrie Județene în dezvoltarea și implementarea programelor de formare în sistemul profesional-dual.

Profităm de acest prilej pentru a vă mulțumi pentru implicarea activă în procesul de consultare a mediului de afaceri privind opțiunile de educație și formare profesională a absolvenților de clasa a VIII-a, fiind centralizate la nivelul Sistemului Cameral și transmise Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic cca. 120 de chestionare completate de către cele mai reprezentative firme din România și de către Camerele de Comerț și Industrie Județene, care au diseminat demersul în rândul comunităților de afaceri locale.

Persoanele desemnate din cadrul CCIR pentru orice informații suplimentare legate de domeniul formării profesionale sunt dra. Cristina Ionescu, Director Direcția Strategii, Politici și Programe, email: cristina.ionescu@ccir.ro, telefon 021.319.01.00 și dl. Tudor Știrbețiu, Consilier, Biroul Programe Europene, telefon 0374.474.379, email: tudor.stirbetiu@ccir.ro.

Cu considerație,

Secretar General

Traian Caramanian

